

29.8.2008

Dnro 1933/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Pasi Pölönen

VANGIN HENKILÖNKATSASTUS

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 9.6.2007 päivätyssä kirjeessään Hämeenlinnan vankilan menettelyä henkilönkatsastuksessa 5.1.2007. Kantelija kiinnitti huomiota vartijoiden läsnäoloon kantelijan mielestä nöyryyttävässä toimenpiteessä sekä henkilönkatsastuksen perusteisiin ja niistä ilmoitettujen tietojen riittämättömyyteen. Kantelija kertoi saaneensa jälkikäteen pyynnöstään toimenpidettä koskevan päätöksen, jota hän kuitenkin piti puutteellisesti perusteltuna, kun siinä oli ilmoitettu perusteeksi vain epäilty rikosnimike (huumausainerikos).

- - -

3 RATKAISU

3.1 Vartijoiden läsnäolo henkilönkatsastusta suoritettaessa

Vankeuslain (767/2005) 1 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan vankeinhoitolaitoksen virkamiehen on suoritettava virkatehtävänsä puuttumatta enempää kenenkään oikeuksiin ja aiheuttamatta suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä ja puolustettavaa tehtävän suorittamiseksi.

Vankeuslain 16 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan vankeja ja vankien käytössä oleva tiloja on valvottava siten kuin vankilan järjestys, vankilassa pitämisen varmuus, vankien ja muiden henkilöiden turvallisuus sekä karkaamisen tai avolaitoksesta luvatta poistumisen ja rikoksen estäminen edellyttävät.

Vankeuslain 16 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan vangille voidaan tehdä rikoksen selvittämiseksi henkilönkatsastus, jos vankia todennäköisin syin epäillä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta, tai huumausaineen käyttörikoksesta.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 3 §:n mukaan potilaan hoito on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan. Potilaan yksilölliset tarpeet on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon hänen hoidossaan ja kohtelussaan.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomais-

sa toimiessaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt.

Rikosseuraamusvirasto kertoi lausunnossaan, että vartijat ovat olleet vakiintuneen käytännön mukaisesti läsnä terveyskeskuksen hoituhuoneessa henkilönkatsastusta suoritettaessa. Rikosseuraamusvirasto totesi, että vankeuslaki edellyttää, että vankia vartioidaan riittävän tehokkaasti. Näin on myös silloin, kun vanki on vankilan henkilökunnan saattamana vankilan ulkopuolella.

Rikosseuraamusvirasto viittasi eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisukäytäntöön (kuten 27.4.2007 annettuun päätökseen dnro 1643/4/05), jossa vartijoiden läsnäolo hoitotilanteessa on hyväksytty sallituksi sellaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa, kun vartiointitehtävää ei voida muutoin asianmukaisesti hoitaa.

Lausunnossa viitatussa päätöksessäni olen todennut muun muassa seuraavaa:

"Potilaslain 13 §:n säännöksestä käy ilmi, että sivullisena pidetään muita kuin potilaan hoitoon tai siihen liittyviin tehtäviin osallistuvia henkilöitä. Potilaan yksityisyyttä on siten suojattava kaikkiin sivullisiin nähden siitä riippumatta, onko heillä salassapitovelvollisuus vai ei. Vaikka vartijoita koskee salassapitovelvollisuus, vartija on hoitosuhteessa ulkopuolinen ja hänen läsnäolonsa hoitotilanteessa voi loukata hoidettavan yksityisyyttä.

Lähtökohtana on pidettävä sitä, että vangilla, kuten muullakin potilaalla, on oikeus saada hoitoa ilman, että hoitotilanteessa on läsnä ulkopuolisia. Vartijan läsnäolo hoitotilanteessa tulee kysymykseen ainoastaan poikkeustapauksessa silloin kun vartiointitehtävää ei voida muutoin asianmukaisesti hoitaa. Tällaisena poikkeustapauksena voidaan käsitykseni mukaan pitää ensinnäkin tilannetta, jossa lääkäri pyytää vartijaa olemaan läsnä tai jos hoitohenkilökunnan turvallisuus on muuten vaarassa. Myös silloin, kun on olemassa perusteltu epäily siitä, että vanki aikoo karata, voidaan vartijan läsnäoloa hoitotilanteessa pitää perusteltuna edellyttäen, ettei karkaamisen vaaraa voida millään muulla tavalla poistaa.

Jos yksityisyyden suojan loukkausta ei voida kokonaan välttää, tulee hoitotilanne pyrkiä järjestämään niin, että loukkaus jää mahdollisimman vähäiseksi. Joissakin tilanteissa vartijalla voi olla vankiin vain näköyhteys, mutta hänen ei tarvitse kuulla, mitä hoitotilanteessa keskustellaan. Joissakin tilanteissa taas yksityisyyden suojaa loukataan vähemmän siten, että näköyhteys poistetaan.

Sen selvittämiseksi, tarvitaanko vartijan läsnäoloa hoitotilanteessa, tulee mielestäni kuulla lääkäriä. Pidän myös tärkeänä, että vangin mielipide vartijan läsnäolosta selvitetään. Tämä olisi tarkoituksenmukaisinta tehdä jo ennen vastaanottoa, mikäli vartioinnista vastaavilla henkilöillä on etu-käteen tiedossa, ettei vastaanottoa voida muutoin järjestää."

Rikosseuraamusvirasto totesi, että säännösten tarkoituksena on suojata potilaan yksityisyyttä rajoittamalla häntä koskevien terveydentilatietojen leviämistä hoitohenkilökunnan ulkopuolelle. Suoritettaessa henkilönkatsastusta lääkäri ei kuitenkaan ota kantaa vangin terveydentilaan tai hoitoon. Lääkäri tutkii ainoastaan, onko vangin ruumiinonkaloissa kiellettyjä aineita tai esineitä. Lausunnon mukaan vangin terveydentilaa tai hoitoa koskevan tiedon ei tällä isessä tilanteessa voitane katsoa olevan vaarassa kulkeutua hoitohenkilökunnan ulkopuolelle.

Rikosseuraamusvirasto katsoi, että asiassa on otettava huomioon lisäksi lääkäriin kohdistuva painostamisen vaara, mikäli valvontahenkilökunnan läsnäoloa ei henkilönkatsastusta tehtäessä sallittaisi.

Rikosseuraamusvirasto totesi, että vankeinhoidon virkamiesten on vankeuslain 1 luvun 6 §:n mukaisesti suoritettava virkatoimensa noudattaen niin sanottua vähimmän haitan periaatetta. Kantelussa

kuvatussa tilanteessa vartijoiden olisikin syytä mahdollisuuksien mukaan olla katselematta itse tapahtumaa, ja pyrkiä näin aikaansaamaan tutkimustilanne vangin kannalta vähemmän kiusalliseksi.

Rikosseuraamusvirasto totesi, että kantelussa tai selvityksessä ei ole lähemmin kerrottu, miten kantelijaa saattaneet vartijat olivat sijoittuneet tutkimushuoneessa lääkärin suorittaessa henkilönkatsastusta. Rikosseuraamusviraston näkemyksen mukaan asiassa ei ole aihetta epäillä vartijoiden menettelleen tilanteessa epäasiallisesti.

Henkilönkatsastusta koskevan vankeuslain 16 luvun 6 §:n 3 momentin mukaan lääketieteellistä asiantuntemusta vaativan toimenpiteen saa suorittaa ainoastaan lääkäri. Lainkohtaa koskevassa hallituksen esityksessä (HE 263/2004 s. 196) on täsmennetty, että lääketieteellistä asiantuntemusta vaativalla tutkimuksella tarkoitetaan muun muassa vangin kehoon kohdistuvaa lääketieteellistä tutkimusta kuten peräsuolen tutkimista. Esitöiden mukaan "[k]äytännössä tällaista tutkimusta ei suoriteta Vankeinhoitolaitoksen henkilökuntaan kuuluva lääkäri vaan vanki viedään tutkimusta varten terveyskeskukseen tai muuhun terveydenhuollon toimintayksikköön."

Käsitykseni mukaan tässä kantelussa esillä olevan tyyppisessä tilanteessa ei ole kyse potilassuhteesta (ks. myös Vala, Ursula– Vitie, Leena: Pakkokeinolain mukaisesta virka-avusta. Suomen Lääkärilehti 3/2006 s. 212). Vankien terveydenhuolto järjestetään lähtökohtaisesti vankeinhoitolaitoksen terveydenhuollon toimesta. Perusterveydenhuoltoa toteutetaan vankiloiden yhteydessä olevilla poliklinikoilla. Vangin hoito vankilan ulkopuolella edellyttää vankilan tai sairaalan lääkärin lähetettä (Rikosseuraamusviraston 8.9.2006 antama määräys 11/011/2006 vankien terveydenhuollon järjestämisestä). Vankeinhoitolaitoksen terveydenhuolto ei siis osallistu tässä asiassa esillä olevan tyyppiin rikosepäilyn johdosta suoritettaviin tutkimuksiin tai toimenpiteisiin.

Myöskään verinäytteen ottamista, kun toimenpiteen suorittaa laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönä toimiva poliisimies, ei sovelleta potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain säännöksiä, eikä kohdehenkilöä pidetä kysymyksessä olevissa tilanteissa potilaana (sisäasiainministeriön ohje SM-2005-03076/Tu-41). Ohjeen mukaan silloin, kun henkilö kieltäytyy sekä hengitysilmanäytteen että verinäytteen antamisesta, ei tällainen poliisimies voi ottaa verinäytettä, koska tuolloin näytteen ottamiseksi voidaan joutua käyttämään voimakeinoja. Hän voi tällöin pyynnöstä avustaa näytteen ottamisessa varmistamalla terveydenhuollon ammattihenkilön työturvallisuuden ja tarvittaessa pitämällä toimenpidettä vastustavaa paikallaan näytteen ottamisen aikana.

Käsillä olevan tyyppisessä tutkimuksessa kyse ei lähtökohtaisesti ole käsitykseni mukaan sellaisesta terveydenhoidollisesta tilanteesta, jossa tulisi esille vangin terveydentilaan liittyviä ulkopuolisilta salassa pidettäviä tietoja. Toimenpiteen perusteena on saada selvitystä epäilystä rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta, tai huumausaineen käyttörikoksesta. Selvityksen mukaan kantelijan tapauksessa on ollut käsillä epäily huumausainerikoksesta. Muodolliset edellytykset toimenpiteen suorittamiselle ovat täyttyneet.

Selvityksen mukaan kantelija on viety 5.1.2007 Hämeenlinnan terveyskeskukseen. Kantelija on allekirjoittanut apulaisjohtajan antaman henkilönkatsastusmääräyksen, ja selvityksen mukaan kantelijalle on kerrottu terveyskeskukseen viemisen syy. Itse tarkastustilanne terveyskeskuksessa on sujunut selvityksen mukaan ongelmitta. Lääkäri ei ole kirjannut toimenpiteestä laadittuun pöytäkirjaan toimenpiteitä eikä löydöksiä.

Kantelussa suoritettua toimenpidettä on arvosteltu nöyryyttäväksi ja ihmisarvoa loukkaavaksi. Ymmärtääkseni vartijoiden läsnäolon on katsottu lisänneen tilanteen nöyryyttävyyttä ja loukkaavuutta.

Tältä osin totean, että ruumiilliseen koskemattomuuteen vahvasti puuttuva tutkimus on epäilemättä voinut olla vähintäänkin epämielinen. Pidän myös ymmärrettävänä, että kantelija on voinut kokea tutkimuksen nöyryyttäväksi ja loukkaavaksikin.

Käsitykseni mukaan kyseisenlaista tutkimusta ei kuitenkaan ole pidettävä itsessään perustuslain vastaisesti ihmisarvoa loukkaavana. Käsillä olevassa tapauksessa toimenpiteelle on ollut lainmukaiset perusteet, ja selvityksen mukaan asiassa ei ole tullut ilmi aihetta epäillä, ettei toimenpidettä olisi suoritettu lääketieteellisesti asianmukaisesti.

Todettakoon, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuin (EIT) on 11.7.2006 antamassaan suuren jaoston tuomiossa *Jalloh v. Saksa* (no. 54810/00) tehnyt rajanvetoa siitä, milloin henkilökohtaiseen koskemattomuuteen puuttuva toimenpide voi olla epäinhimillinen tai halventava. Epäinhimillistä kohtelua voi olla muun muassa silloin, jos se on ennalta harkittua ja sitä kestää tuntien ajan yhteenmittaan ja jos siitä aiheutuu ruumiinvamma tai voimakasta fyysistä ja henkistä kärsimystä. Kohtelua pidetään halventavana, jos se voi aiheuttaa uhrille pelon, hädän ja alemmuuden tunteita, jotka ovat omiaan nöyryyttämään ja halventamaan häntä ja mahdollisestimituttamaan henkilön fyysisen tai moraalisen vastarinnan, taikka jos sillä saadaan uhri toimimaan vastoin tahtoaan tai omaatuntoaan. Halventavuuden suhteen huomioon voidaan ottaa myös se, onko kohtelulla tarkoitettu nöyryyttää tai halventaa uhria. Jotta rangaistus tai siihen liittynyt kohtelu olisi epäinhimillistä tai halventavaa, kärsimyksen tai nöyryytyksen täytyy EIT:n näkemyksen mukaan olla kovempaa kuin se, mikä välttämättä sisältyy lailliseen kohteluun tai rangaistukseen (tuomion kohta 68).

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin totesi *Jalloh*-tuomiossa, että näytön hankkiminen henkilön tekemäksi epäilystä rikoksesta lääketieteellisin menetelmin vastoin asianomaisen henkilön tahtoa on sinänsä sallittua. Esimerkiksi veri- tai sylkinäytteiden ottaminen tutkinnallisista syistä ei ole kiellettyä. Pakolla tehdyn lääketieteellisen toimenpiteen oikeutuksesta täytyy kuitenkin olla vakuuttavaa näyttöä. Näin on asia varsinkin silloin, kun näyttöä rikoksesta otetaan henkilön kehon sisältä. Tällöin tulee ottaa huomioon, miten vakavasta rikoksesta on kysymys (tuomion kohdat 70 ja 71).

Vankeinhoitolaitos ja sen virkamiehet vastaavat osaltaan rikosten ennalta ehkäisemisestä ja selvittämisestä. Tässä tarkoituksessa vankeinhoitoviranomaisilla on käytössään erilaisia valvonta- ja tarkastustoimivaltuuksia, kuten oikeus turvautua vangin henkilöntarkastukseen ja -katsastukseen. Valinta kurinpitomenettelyyn ja yleisen rikosprosessin välillä voi edellyttää yksittäistapauksellista pohdintaa, mutta lähtökohtana on pidettävä sitä, että kurinpitomenettelyssä käsitellään ainoastaan yksinkertaisia ja selviä asioita. Vankeinhoitoviranomaiset voivat toisaalta tutkia myös sellaista epäiltyä rikosta, joka todennäköisesti saatetaan syytöseen tuomioistuimessa (sisäasiainministeriön poliisiosaston 23.11.2007 antama määräys vankeinhoitolaitoksen ja poliisin yhteistyöstä SM-2007-03387/Tu-411).

Vankeuslain 16 luvun 6 §:n mukainen henkilönkatsastus on järjestettävä siten, että kehon sisältä mahdollisesti löytyvien kiellettyjen aineiden tai esineiden ilmi tulo saadaan luotettavasti selvitettyä. Toimenpiteen rikosprosessuaalinen luonne on sinänsä omiaan korostamaan asian rikosoikeudellisen selvittämisen turvaamiseen liittyviä tekijöitä. Tässä mielessä vartijoiden läsnäoloa tutkimuksen aikana ei voitane pitää yhtä selvästi viimesijaisena toimintamallina kuin mistä on kyse vangin terveydenhoidollisissa tutkimuksissa.

Ottaen huomioon toimenpiteen perusteen (rikosepäilyn selvittäminen), ei vartijoiden läsnäoloa kantelijalle suoritettuna tutkimuksen aikana ole käsitykseni mukaan pidettävä kiellettynä. Asiassa ei ole väitetty, että vartijat olisivat olleet eri sukupuolta kuin kantelija.

Kuten olen aikaisemmassa päätöksessäni todennut, terveydenhoidollisessa tilanteessa vartijoiden läsnäolo saattaa olla joissain tilanteissa välttämätöntä esimerkiksi vartiointitehtävän suorittamiseksi tai mahdollisen pakovaaran poistamiseksi. Vartijoiden läsnäolo tulee tällöinkin tosin järjestää siten, että vankipotilaan yksityisyyden suojaan puututaan mahdollisimman vähän.

Vaikka tässä asiassa kyse ei siis nähdäkseni ole ollut terveydenhoidollisesta tilanteesta, vastaa tilanne yksityisyyden suojan mahdollisimman pitkälle menevän kunnioittamisen osalta tällaisessakin tutkimuksessa edellä puheena ollut terveydenhoidollista tilannetta. Kuten Rikosseuraamusviraston lausunnossa on katsottu, vartijoiden läsnäolon ei tulekaan vähemmän haitan periaatteen noudattamiseksi välttämättä tarkoittaa itse toimenpiteen visuaalista seuraamista.

Käsillä olevassa asiassa käytettävissäni ei ole yksityiskohtaisia tietoja siitä, miten kantelijaa saattaneet vartijat olivat sijoittuneet terveyskeskuslääkärin tutkimushuoneessa toimenpiteen aikana. Käytettävissäni olevien tietojen valossa esille ei ole tullut aihetta epäillä, että asiassa olisi tässä suhteessa menetelty virheellisesti.

3.2

Toimenpiteen perusteet

Perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen.

Selvityksen- ja lausunnonantajat katsovat, että osa toimenpiteen perusteista on salassa pidettäviä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan asianosaisella, hänen edustajallaan ja avustajallaan ei ole edellä 1 momentissa tarkoitettua tiedonsaantioikeutta asiakirjaan, josta tiedon antaminen olisi vastoin erittäin tärkeää yleistä etua taikka lapsen etua tai muuta erittäin tärkeätä yksityistä etua.

Lain 24 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat muun muassa vankeinhoitoviranomaisen taktisia ja teknisiä menetelmiä ja suunnitelmia koskevia tietoja sisältävät asiakirjat, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi rikosten ehkäisemistä ja selvittämistä tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taikka rangaistuslaitoksen järjestyksen ylläpitämistä.

Rikosseuraamusviraston lausunnon mukaan kantelija oli poistumisluvalla 29.12.2006–1.1.2007 välisenä aikana. Kantelijan asunto-osastolla on pian kantelijan vankilaan palaamisen jälkeen epäilty vankien päihdyttävän itseään. Henkilökunta on kohdistanut epäilynsä niihin vankeihin, jotka olivat äskettäin käyneet poistumisluvalla tai joilla oli ollut valvottoman tapaaminen. Selvityksen mukaan vahvimmat epäilyt kohdistuivat kantelijaan muun muassa siksi, että hänen suorittamansa vankeusrangaistuksen perusteena oli törkeä huumausainerikos.

Rikosseuraamusvirasto kertoi lisäksi, että vankilaviranomaisilla on ollut vihjetietoja kantelijan mahdollisesta osuudesta tapahtumiin. Vankeinhoitoesimies on viranomaiskäyttöön antamassaan lisäselvityksessä valottanut asian tätä puolta. Salassapitosityistä en voi käsitellä vihjetietoihin liittyviä tietoja yksityiskohtaisesti tässä päätöksessäni.

Minulla ei ole perusteita epäillä saamani selvityksen sisältämien tietojen paikkansa pitävyyttä. Katson, että vankilaviranomaiset ovat menelleet harkintavaltansa puitteissa. Asiasta minulle esitettyjen perusteiden valossa vankeinhoitoviranomaisilla on nähdäkseni voinut olla todennäköisiä syitä epäillä, että kantelijan kehossa on ollut kiellettyjä aineita tai esineitä. Asia ei näiltä osin anna aihetta toimenpiteilleni.

3.3

Perusteiden ilmoittaminen

Lähtökohtana on pidetty, että vankeinhoitoviranomaisen toimenpiteen perusteiden ilmoittamisella tarkoitetaan tosiasiallisten perusteiden ilmoittamista. Totean, että henkilönkatsastustapauksissa ei kuitenkaan aina ole mahdollista yksityiskohdittain käydä läpi tosiasia-perusteita. Ilmoitusvelvollisuuden laajuuteen voivat vaikuttaa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännökset. Ilmoitusvelvollisuuden sisältö on siten arvioitava tilannekohtaisesti. Peruslähtökohta on, että ellei käsillä ole laista sinänsä johdettavissa olevaa välttämättömiin syihin perustuvaa kieltäytymisperustetta, tiedon antamisessa tulee noudattaa avoimuutta.

Tarvittaessa vankia tulee myös neuvoa pyytämään tietotoimenpidettä koskevan päätöksen sisällöstä, jolloin hänellä on mahdollisuus saada viranomaisen valituskelppoinen ratkaisu siitä, onko asiakirjassa salassa pidettävää tietoa.

Vankeinhoitoesimies kertoi käyneensä tapaamassa kantelijaa henkilökohtaisesti hänen tehtyään 29.1.2007 kirjallisen tiedustelun henkilönkatsastuksesta. Hän kertoi selvittäneensä kantelijalle henkilönkatsastukseen johtaneen tilanteen. Selvityksessään hän ei ole tuonut ilmi, millä tarkkuudella tämä suullinen selvitys on tehty. Hän kertoi kieltäytyneensä vastaamasta kantelijan kysymykseen siitä, kuka oli vasikoinut hänet.

Käsillä olevassa asiassa apulaisjohtajan 5.1.2007 antaman henkilönkatsastusmääräyksen perustelut koostuvat yhdestä ainoasta sanasta: "Huumausainerikos". Päätös on kirjattu vanhentuneelle lomakkeelle, johon on valmiiksi painettu viittaukset rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain (39A/1889) 2 luvun 9b §:ään (364/1999) ja tutkintavankeudesta annetun lain (615/1974) 5 §:n 3 momenttiin. Kumpikaan mainituista laeista ei ole enää ollut voimassa 5.1.2007. Toimenpide on tosiasiallisesti perustettu voimassa olevan vankeuslain 16 luvun 6 §:ään.

Käsitykseni mukaan vankilan johtajan sijaisena toimineen apulaisjohtajan 5.1.2007 antamaa päätöstä ei ole perusteltu asianmukaisesti. Perustuslain 21 §:ssä taattu oikeus hyvää hallintoon edellyttää, että päätöksen olennaisen perusteiden tulisi ilmetä päätösasiakirjasta. Käsillä olevassa asiassa tällaisia kirjattavia olennaisia perusteita olisivat olleet paitsi oikea lainkohta, johon toimenpide perustui, myös saamissani selvityksissä esille tuodut asianosaisjulkiset tiedot. Pelkän rikosnimikkeen kirjaaminen ei tuo millään lailla konkreettisesti ilmi, miksi epäily rikoksesta oli syntynyt ja mitkä seikat tukivat sitä, että epäilyn katsottiin täyttävän vankeuslain 16 luvun 6 §:ssä edellytetty todennäköisten syiden vaatimus.

Osa henkilönkatsastuksen perusteista on siis ollut asianosaisjulkisuuden poissulkevasti salassa pidettäviä. Näitä toimenpiteen perusteita ei ole luonnollisestikaan tullut kirjata kantelijaa koskevaan henkilönkatsastusmääräykseen.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.3 esittämäni käsityksen apulaisjohtajan menettelyn virheellisyydestä hänen tietoonsa.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni apulaisjohtajalle ja Hämeenlinnan vankilalle. Lähetän jäljennöksen päätöksestäni myös Rikosseuraamusvirastolle tiedoksi.